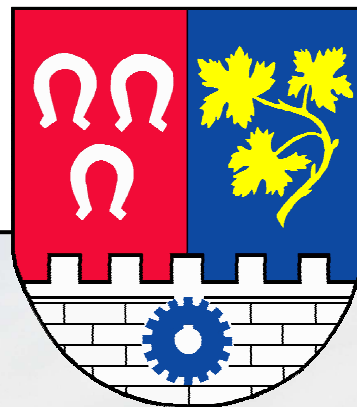


Město Hostivice

Stručně z historie



Hostivice se nachází na západním okraji Prahy v okrese Praha-západ. Současná podoba města vznikla sloučením a růstem čtyř původně samostatných vsí. Každá z těchto vsí měla zpočátku úplně jiný vývoj.

O vlastní **Hostivici** pochází první doklad z roku 1277. Obec vznikla zřejmě přesídlením obyvatel z podhradí Pražského hradu, které Přemysl Otakar II. vystěhoval při budování pražské Malé strany. V době kolonizace porůstal území Hostivice les zvaný Hostivec, který vystěhovaní měšťané přeměňovali na pole. Ves tvořilo několik dvorců pražských měšťanů a kamenný kostel sv. Jakuba. V 16. století se postupně jednotlivá hospodářství spojují do větších celků a zřejmě v roce 1601 získává Hostivici krajský hejtmán Gothard Florián Žďárský ze Žďáru.

První zmínka o **Litovicích** se objevuje na listině z roku 1266, kde je jmenován Řehník z Litovic. Litovice se od počátku vyvíjely jako poddanská ves závislá na majitelích tvrze. Z významnějších rodů můžeme jmenovat pány z Dražic, ke kterým patřil Řehník, pány z Jenštejna, Litovské ze Svinař, Chrtý ze Rtína a měšťanský rod Prunarů. Po bitvě na Bílé hoře byly Litovice zabaveny a po několika prodejkách se staly kolem roku 1640 majetkem hrabat ze Žďáru.

První zpráva o **Břvech** se tradičně udává k roku 1184, kdy ves patřila cisterciáckému klášteru ve Valdsasích (v Bavorsku). Později Břve vlastnil rovněž cisterciácký klášter v Plasích, který je počátkem 14. století prodal pražskému měšťanovi Fridrichu Bavorovi. Od konce 14. století patřily Břve měšťanskému rodu Rokycanerů, stavitelům hradu Okoře. V polovině 15. století získává ves sňatkem Oldřich Medek z Valdeka, komorník královny a purkrabí Pražského hradu. Počátkem 16. století se Břve dostávají do majetku Chrtů ze Rtína a v roce 1585 je kupuje Gothard Florián Žďárský ze Žďáru.

Jeneček se v minulosti někdy nazýval také Malý Jenč. Jeho nejstarší historii lze těžko odlišit od historie Jenče, až z roku 1344 pochází zpráva, že malostranský měšťan Mikuláš ze Slaného prodal staroměstskému měšťanovi a zlatníkovi Frovinovi dvůr v Hostivici a dědinu v Jenečku. Od počátku 17. století patřil Jeneček rodu Žďárských ze Žďáru.

Ve středověku se nacházely v okolí Hostivice ještě další vsi, které postupně do třicetileté války zanikly. Peterkův mlýn je vlastně poslední stavbou, která patřila k původní vsi **Hradištko** (nebo též Hradiště). První zpráva o vsi pochází z roku 1318, kdy ji vlastnil král Jan Lucemburský. Za vlády Karla IV. získal Hradištko královský dvořan Fricek, který zřejmě postavil při dvorci tvrz. První písemná zmínka o tvrzi se objevuje až roku 1404, kdy držel ves Hradištko staroměstský měšťan Jan Plaier. I další majitelé patřili mezi bohaté pražské měšťany. Na konci 15. století ji získal Jindřich z Hostivice. Ten vedl boj proti zřízení rybníka u mostku, který byl přesto po jeho smrti zřízen. V roce 1548 vlastnil Hradištko Ludvík Bezdrůžický z Kolo-vrat. Ves už byla skoro opuštěná, zanikla i krčma. V 17. století Hradištko zaniklo, zbyl z něj jen mlýn, který své jméno získal po mlynáři Václavu Peterkovi. Ten zde hospodařil od roku 1705.

Ves **Valov**, o které pochází první zpráva z roku 1252, zanikla pravděpodobně za husitských válek. Stávala zřejmě na poli severozápadně od Hostivice nad Jenečkem směrem k Dobrovízi, kde se říkalo „na Válovském“. Podle jiných autorů ležel Valov blízko Jenče.

Snad jižně od Hostivice stával dvůr **Nejdek**. V roce 1325 k němu patřily tři lány orných polí, rybník, kus lesa řečeného „stáj“ a jiné příslušenství. Vlastnil ho pražský měšťan Mikuláš Bavorův. Roku 1563 byl dvůr pustý a od té doby o něm nemáme zpráv.

Když kolem roku 1640 koupil Florián Jetřich **hrabě ze Žďáru** Litovice, staly se všechny naše obce součástí velkého panství. Poslední příslušník tohoto rodu František Adam Eusebius byl bezdětný a po jeho smrti se Hostivice a Jenečka ujala Johana Eusebia Barbora hraběnka Caretto-Millesimová. Litovice a Břve připadly Anně Kateřině hraběnce z Magni. Do roku 1702 získal naše obce Karel Jáchym hrabě z Bredy, který vytvořil rozsáhlé tachlovické panství.

Od Bredy koupila naše obce **Anna Marie Františka velkovévodkyně toskánská**, které vděčí centrum Hostivice za svůj barokní vzhled. Nechala přestavět kostel, do dnešní podoby upravila zámek, vystavěla faru a mariánský sloup a postavila špýchar a školu (v místě dnešního domu čp. 7). Po její smrti patřilo tachlovické panství s Hostivicí příslušníkům bavorských Wittelsbachů a od roku 1847 se stalo soukromým majetkem rakouských císařů.

Kolem poloviny 18. století začíná pomalý stavební rozvoj všech vsí. Dosavadní bezzemci si stavěli své domky na obecní i selské půdě v blízkosti statků, na kterých pracovali, ale i na dosud nezastavěných místech. Hostivice se rozrůstala na sever k pozdějšímu nádraží, Litovice do ulic K Rybníku a U Sádek, Jeneček do ulice Novotného a Břve do ulic Pod Rybníkem a U Obory.

Devatenácté století bylo dobou velkého rozvoje dopravy. V roce 1830 zahájila provoz koněspřežní dráha z Brusky (Dejvice) do Vejhybky (Kladno) a později do Lán. V roce 1863 byla tato trať přestavěna na parní provoz a od roku 1870 je provozována trať z Hostivice do Prahy-Smíchova. Současná nádražní budova pochází snad z roku 1871. V letech 1872–1873 byla vybudována dráha Pražsko-Duchcovská (z Rudné do Slaného) se stanicí v Litovicích (nyní zastávka Hostivice-Litovice).

V druhé polovině 19. století se rozvíjí i síť silnic. Byly vybudovány silnice ze Sobína přes Břve na Hájek s odbočkou do Litovic, z Hostivice do Litovic, z Jenečka ke karlovarské silnici a od litovického nádraží k dnešnímu hřbitovu.

Na přelomu století přichází do dosud zemědělského kraje průmysl. V roce 1899 vybudoval Antonín Staněk továrnu na výrobu šroubů a nýtů. Od roku 1930 vyráběl v této továrně František Zicha parní a vodovodní armatury. Od roku 1954 zde běžela výroba převodovek Praga a nyní v objektu vyrábí radiátory společnost Jaga. Ve dvacátých letech vzniká mezi nádražím a současným hostivickým hřbitovem Kropáčkova hřebíkárna, v níž koncem 30. let začal Jan Zadák vyrábět podlahové krytiny. Dnes se v tomto areálu prodává stavební materiál. Od října 1935 do května 1997 pracovala mlékárna v části bývalé zámecké zahrady. V Litovicích postavil Ing. Havel továrnu na výrobu stavebního materiálu „lindbetonu“. Objekt dnes z části slouží Strojní a traktorové stanici, z části zde vznikla prodejna Tesco.

V prvních letech **20. století** se hostivická zástavba rozšířila až k nádraží. Před rokem 1914 vystavěla armáda kasárna v dnešní Jiráskově ulici. U cesty mezi Hostivicí a Kněževsí stály již dříve vojenské prachárny, nyní zbořené.

Velký stavební rozvoj našich obcí nastal po první světové válce. Mezi Litovicemi a Hostivicí vyrostla nová čtvrť, která propojila obě obce. Na východě Hostivice vznikla čtvrť zvaná Nouzov a v dnešní Jiráskově ulici

vybudovali Sokolové v roce 1922 sokolovnu. Stavělo se i za školou a mezi Jenečkem a karlovarskou silnicí. V roce 1927 byl postaven Dělnický dům. Vedle sokolovny to byl jediný velký sál v celé Hostivici, ale v červnu 1994 vyhořel. V roce 1932 přibyla na mapě Hostivice malá nová čtvrť – **Palouky**. Vznikla při spekulacích s pozemky v blízkosti letiště a předpokládaného velkého rybníka na Litovickém potoce.

Ve 40. a 50. letech 20. století se rozvoj výstavby zpomalil. Později vzniklo družstevní sídliště Na Pískách a rodinné domy vyrostly mezi ulicemi Ke Stromečkům a Břevská, na poli V Čekale i jinde. Vedle bývalého hostivického hřbitova vznikl areál mateřské školy a fotbalový stadion. Na místě bývalého hostince U Českého lva na Husově náměstí bylo postaveno nové nákupní středisko. Nová velká vlna výstavby přišla po roce 1989 a trvá dosud.



Hostivice na mapě 2. vojenského mapování z let 1839–1840.
(Převzato z <http://oldmaps.geolab.cz/>.)

Během 19. a 20. století se měnilo i **správní uspořádání našich obcí**. V roce 1849 se spojily vsi Litovice, Břeve a Jeneček do společné obce s jediným vedením a 1. ledna 1950 vznikla z Hostivice a Litovic jediná obec. K 700. výročí byla Hostivice s platností od 1. ledna 1978 povýšena na město.